

Delegerede retsakter

Rent drikkevand og sikker
kemi
J.nr. 2023 - 11792
Ref. MHENG
Den 18. marts 2024
M 35-24

NOTAT om delegerede retsakt til Folketingets Europaudvalg

om supplerende regler til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2020/2184 for så vidt angår fastsættelse af en metode til måling af mikroplast i drikkevand (delegeret retsakt)

KOM-dokument foreligger ikke

Resumé

Kommissionen har den 12. marts fremsendt forslag til en delegeret afgørelse om supplerende regler til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2020/2184 for så vidt angår fastsættelse af en metode til måling af mikroplast i drikkevand. Den delegerede afgørelse er fremsat med hjemmel i artikel 13, stk. 6, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2020/2184 af 16. december 2020 om kvaliteten af drikkevand (drikkevandsdirektivet). Med afgørelsen fremsættes metode for at måle og opgøre mikroplast i drikkevand. Afgørelsen indebærer ikke et krav til medlemsstaterne om at kontrollere drikkevandet for mikroplast, men Kommissionen har i medfør af drikkevandsdirektivets artikel 13, stk. 8, beføjelser til ved gennemførelses retsakter at opføre mikroplast og nævnte målemetode på observationslisten. Medlemsstaterne skal foretage kontrol af stoffer, der er opført på observationslisten. Den delegerede afgørelse er fremsat med henblik på at opbygge viden om eksponering af mikroplast fra drikkevand, som der er begrænset videnskabelig dokumentation omkring. Den delegerede afgørelse forventes at forbedre beskyttelsesniveauet af drikkevand i Danmark og EU. Den delegerede afgørelse forventes ikke at have væsentlige statsfinansielle konsekvenser, eller erhvervs- eller samfundsøkonomiske konsekvenser. Regeringen kan støtte, at Rådet ikke gør indsigelse mod udstedelsen af den delegerede afgørelse, og vil 8 dage fra oversendelsen af nærværende notat lægge dette til grund. Frist for medlemsstaternes indsigelse er den 5. april 2024.

Baggrund

Kommissionen har den 12. marts fremsendt en delegeret afgørelse om supplerende regler til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2020/2184 for så vidt angår fastsættelse af en metode til måling af mikroplast i drikkevand.

Den delegerede afgørelse fastsætter en målemetode til analyse af indholdet af mikroplast i drikkevand. Den delegerede afgørelse indeholder ikke en grænseværdi for mikroplast i drikkevand.

Kommissionen har vedtaget den delegerede afgørelse den 11. marts med hjemmel i artikel 13, stk. 6, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2020/2184 af 16. december 2020 om kvaliteten af drikkevand (drikkevandsdirektivet).

Den delegerede afgørelse er vedtaget af Kommissionen i henhold til artikel 290 i TEUF. Den delegerede afgørelse kan kun træde i kraft, hvis Europa-Parlamentet eller Rådet ikke gør indsigelse indenfor en frist på 2 måneder. Fristen for indsigelse kan forlænges med 2 måneder efter anmodning fra enten Europa-Parlamentet eller Rådet. Europa-Parlamentet træffer beslutning om indsigelse med absolut flertal. Rådet træffer beslutning om indsigelse med kvalificeret flertal.

Formandskabet har anmodet om eventuelle indsigelser fra medlemsstaterne senest den 5. april 2024.

Formål og indhold

Den delegerede afgørelse har til formål at fastsætte en målemetode for mikroplast i drikkevand, hvorefter Kommissionen ved gennemførelsesretsakter kan opføre mikroplast som parameter på observationslisten med hjemmel i drikkevandsdirektivet artikel 13, stk. 8. Der forelægger ikke et krav for medlemslandene om at føre kontrol med mikroplast i drikkevand, før Kommissionen har opført mikroplast som parameter på observationslisten. Der forelægger ikke en tidsplan for, hvornår mikroplast vil blive opført på observationslisten.

De potentielle virkninger af indtagelse af mikroplast på menneskers sundhed har givet anledning til bekymring, men de nuværende data giver begrænset dokumentation for mikroplasts skadelige virkninger på menneskers sundhed, da de tilgængelige oplysninger om de biologiske virkninger af og eksponering for mikroplast er begrænsede. Fastsættelsen af målemetoden har til formål at øge forståelsen af forekomsten af mikroplast i hele forsyningskæden for drikkevand bedre ved hjælp af kvalitetssikrede metoder.

Målemetoden, der er fremlagt i afgørelsen er fleksibel med hensyn til anvendelse af forskelligt udstyr og teknikker for at undgå en administrativ og økonomisk byrde i forbindelse med måling.

Den delegerede afgørelse indeholder en analysemetode, hvor der anvendes en metode til opsamling af partikler og fibre fra drikkevand. Herefter benyttes billeder fra optisk mikroskopi eller kemisk kortlægning til at fastslå de enkelte partiklers størrelse og form, mens der anvendes vibrationsmikrospektroskopi til at bestemme partiklernes sammensætning. Metoden er begrænset til partikler, som måler mellem 20 µm og 5 mm, og fibre med en længde på mellem 20 µm og 15 mm. Metoden anvendes til at fastslå koncentrationen af mikroplast udtrykt som antallet af stykker mikroplast pr. kubikmeter vand og koncentrationen af mikroplast klassificeret efter på forhånd bestemte størrelsesintervaller og form- og sammensætningskategorier.

Den delegerede afgørelse indeholder analysemetode, hvor påvisning af mikroplast skal ske efter infrarød optisk mikrospektroskopi eller optisk Ramanmikrospektroskopi, da de på baggrund af rapporter for koncentrationer af mikroplast i drikkevand er vurderet til at være mere pålidelige metoder til at påvise mikroplast i de lavere koncentrationer, som findes i de europæiske undersøgelser.

Den delegerede afgørelse indeholder ikke en grænseværdi for indholdet af mikroplast i drikkevand.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet vil få forelagt den delegerede afgørelse og kan gøre indsigelse mod den indtil den 12. maj 2024. Regeringen er ikke bekendt med, at Europa-Parlamentet har udtalt sig om sagen på nuværende tidspunkt.

Nærhedsprincippet

Der er tale om gennemførelsesforanstaltninger til en allerede vedtaget retsakt. Det er derfor regeringens vurdering, at det følger heraf, at den delegerede afgørelse er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Gældende dansk ret

Der er ikke i dansk lovgivning regler om testmetoder for mikroplast i drikkevand.

Konsekvenser

Den delegerede afgørelse har ikke særlig betydning eller konsekvenser for Grønland og Færøerne.

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Den delegerede afgørelse medfører, at testmetoden for analyse af mikroplast i drikkevand skal tilføjes bekendtgørelse om kvalitetskrav til miljømålinger senest, når Kommissionen har opført mikroplast som parameter på observationslisten, og krav om at måle mikroplast i drikkevand træder i kraft.

Økonomiske konsekvenser

Afgørelsen har ingen væsentlige statsfinansielle eller administrative konsekvenser for det offentlige eller konsekvenser for EU's budget. Forslaget skønnes ikke at have væsentlige samfundsøkonomiske konsekvenser. Forslaget vurderes ikke i sig selv at medføre væsentlige erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Det bemærkes, at afledte nationale udgifter som følge af EU-retsakter afholdes inden for de berørte ministeriers eksisterende bevillingsramme, jf. budgetvejledningens bestemmelser herom.

Beskyttelsesniveauet og andre konsekvenser

Afgørelsen forventes at forbedre beskyttelsesniveauet af drikkevand i Danmark og EU, da afgørelsen medfører, at der fastsættes en målemetode, så de potentielle virkninger af indtag af mikroplast på menneskers sundhed kan blive bedre belyst. En tidligere dansk undersøgelse indikerer, at mikroplast ikke udgør et problem for drikkevandet i Danmark.

Høring

Forslaget har været i høring i Miljøspecialudvalget fra den 14. til den 18. marts. Der er ikke indkommet høringssvar.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

På baggrund af tidligere holdningstilkendegivelser fra andre lande ved møder i ekspertgruppen under drikkevandsdirektivet forventes der ikke at være medlemslande, som vil gøre indsigelse mod den delegerede afgørelse. Enkelte lande har udtrykt bekymringer i forhold til, hvad grænseværdien for mikroplast i drikkevand bør være, da der ikke forelægger tilstrækkelig videnskabelig dokumentation om virkningerne af indtag af mikroplast på menneskers sundhed. Afgørelsen indeholder ikke en grænseværdi.

Regeringens generelle holdning

Det er regeringens generelle holdning, at drikkevand skal være af en høj kvalitet. Den delegerede afgørelse medfører, at der fastsættes en målemetode, så de potentielle virkninger af indtag af mikroplast på menneskers sundhed kan blive bedre belyst. Afgørelsen er således et vigtigt led i sikre en høj kvalitet af drikkevandet.

Regeringen kan støtte, at Rådet ikke gør indsigelse mod udstedelsen af den delegerede forordning, og vil 8 dage fra oversendelsen af nærværende notat lægge dette til grund.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.